

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT
www.catalunyavolviureenllibertat.cat

'Qüestions d'estat'

Amb aquest títol, s'han fet a la seu de l'IEC diverses sessions de reflexió sobre com ens cal pensar la Catalunya del futur, com els lectors d'aquest diari han pogut seguir. Inspirades en l'optimisme de la raó, les reflexions del cicle *Qüestions d'estat* han estat fetes per diversos experts que volen un país millor. És a dir, un país més just, més obert, més tolerant, o bé més ric culturalment.

La primera sessió va ser dedicada a la llengua. De fet, caldria dir "a les llengües", ja que, com va expressar Isidor Marí en la ponència que va servir per iniciar el debat, el tema tractat aquella tarda es pot resumir així: "El plurilingüisme equitatiu en una Catalunya sobirana."

Partint que l'ordenament lingüístic està estretament lligat al que passi, o al que desitgem que passi, en els altres àmbits de la nostra vida en societat, es va abordar la realitat plurilingüística del país. La realitat del present i la visió del futur millor, que anem formant. El pluralisme cultural i lingüístic ens defineix avui i el considerem un bon punt de partida, sabent que tenim un doble compromís: la necessitat de corregir les desigualtats i la voluntat d'acomodar les diferències.

Partim d'una situació de doble oficialitat amb el castellà, llengua familiar d'una gran part de catalans (triple oficialitat, si hi sumem l'aranès). Serà el Parlament el que legislarà, però la voluntat expressada en el debat va indicar clarament que la Catalunya del futur ha de

Uns alumnes d'un curs de català a Santa Coloma ■ I.M.

ser més inclusiva amb el castellà del que l'Estat espanyol ho ha estat amb el català. Per assegurar l'equitat, es va constatar també que caldrà vetllar per l'enfortiment del català i de l'occità aranès. De fet, a la Catalunya d'avui es parlen més de 200 llengües, però estem d'acord que el català ha de ser la llengua de cohesió social.

És interessant remarcar que vam tenir present la cooperació amb els altres territoris de llengua catalana, els Països Catalans. Tal com correspon a un estat amb una llengua demogràficament limitada, sense oblidar que el registre de 10 milions de parlants ens situa en un confortable lloc per damunt de les llengües de molts països del nostre entorn, ens agrada pensar-nos a nosaltres mateixos com un referent de plurilingüisme. Volem

ser poliglots i estimem molt la nostra llengua, ens volem capaços de parlar diverses llengües i segurs que l'existència del català afegeix diversitat i riquesa a Europa.

El segon seminari es va dedicar a l'educació, amb Martí Teixidor com a ponent. Partint del que han dit els savis antics, va recordar que Plató ja va advertir que cal tota la tribu per educar els infants. És a dir, el procés d'educació desborda el sistema educatiu entès en sentit estricte. Caldrà un gran consens social a l'hora d'elaborar lleis, com ja va passar amb l'última llei d'educació aprovada al Parlament. Però, en el futur, sense els excessos legals resultants d'haver hagut de fer front a imposicions legals externes, que de retruc ens han fet cometre excessos reglamentistes que han reduït la iniciati-

va del professorat i han estès la desconfiança.

Una futura llei d'educació haurà de ser un text breu que accepti la diversitat d'institucions escolars, que hauran de poder actuar amb autonomia. Això ha de ser compatible amb el fet de poder garantir la qualitat del servei educatiu acordada políticament. Tenim com a punt més fràgil la limitada i desorientada formació dels ensenyants, cosa que dificulta l'existència de la necessària jerarquia tècnica, així com el lideratge pedagògic. Sortosament, tenim experiències interessants en la nostra història que són una bona font d'inspiració.

La tercera sessió va tenir com a tema central la cultura, encara que podríem afirmar que aquest és el contingut de fons de tots els seminaris, ja que ens plantejàvem la mane-

ra de viure i de veure el món, que els catalans associem amb l'assoliment de la sobirania.

En tot cas, vam iniciar el debat sobre la cultura amb una presentació a càrrec de l'hellenista Carles Miralles, que va posar damunt la taula l'aspecte central a tenir en compte: en quina mesura considerem que la cultura és el punt nodal dels programes de govern i no simplement un conjunt de temes més o menys particulars, sectorials, que els responsables de la política han de gestionar. Si la cultura ha de ser l'ànima del procés que ara mateix la societat catalana té en marxa. Recordant que, de fet, la cultura ha estat l'element que ha assegurat la continuïtat de la catalanitat amb diferents intensitats segons les diverses circumstàncies històriques. Amb moments de creació i relativa esplendor fins a moments de dura i difícil resistència; de la Mancomunitat, ara fa cent anys, a la resistència a les dictadures.

El futur projecte de col·lectivitat s'ha de basar en la cultura, ha de pensar els grans temes que afecten la vida en societat, des de la consciència que tots són culturals i que reclamen plantejaments universals, això sí, sabent que les solucions han de ser d'aplicació concreta. En definitiva, una proposta de discurs de fons per avançar cap a una societat més enraonada i sensible, que és una manera de dir més justa.

I, d'una manera lògica, vam continuar la reflexió amb el debat dedicat a la ciència, amb la introduc-

La Catalunya del futur ha de ser més inclusiva amb el castellà que l'Estat amb el català

El procés d'educació desborda el sistema educatiu entès en sentit estricte

La cultura ha estat l'element que ha assegurat la continuïtat de la catalanitat

Necessitem crear coneixement, així com possibilitar-ne la difusió i la transmissió

Cal el realisme que ens fa admetre que a la nostra universitat li calen canvis estructurals

QÜESTIONS D'ESTAT

Reflexions per al país del futur

MURIEL CASALS

Presidenta d'Òmnium Cultural

Professora emèrita d'economia a la UAB, Muriel Casals presideix, des del març del 2010, Òmnium, entitat amb més de 50 anys d'història al servei de la llengua, la cultura i el país.

ÒMNIUM
LLENGUA CULTURA PAÍS

Institut d'Estudis Catalans

EL PUNT AVUI+

ció del professor Jaume Bertranpetit. La frase "Els països no fan recerca perquè són rics, són rics perquè fan recerca" ja ens va posar en situació. Necessitem la creació de coneixement, i la difusió i transmissió d'aquest coneixement, dues funcions que es fan primordialment des de la universitat i des dels centres de recerca vinculats. Amb la constatació optimista que són dos àmbits en què Catalunya ha mostrat recentment èxits importants.

Com a país, estem preparats per formar els millors professionals i per treure rendiment de les innovacions. Però també cal el realisme que ens fa admetre que a la nostra universitat li calen canvis estructurals que afecten essencialment el seu model de governança i els seus esquemes de gestió.

Es va repetir, com correspon a una trobada acadèmica, que ens cal ser exigents, que som davant de reptes difícils i que hem de ser conscients que la falta d'una acció política que impulsi un canvi per fer més funcional el sistema universitari impediria consolidar una posició que a hores d'ara és prou satisfactòria dins del món globalitzat de la recerca. Caldrà tenir una cura especial de les nostres universitats públiques, que han d'intensificar la relació entre el món acadèmic i el sistema productiu. I una proposta final: siguem tossuts.

Enfocant ja cap al final, vam tenir la sessió dedicada a l'economia. El catedràtic Guillem López Casanovas va plantejar d'entrada la relació estreta entre la independència política i el funcionament viable de l'economia.

L'acord sobre la viabilitat econòmica de Catalunya va ser total; només la neguen els que no tenen mínimes nocions de geografia econòmica. També vam ser conscients que

no existeix la independència econòmica plena, ja que vivim en un món interconnectat: comerç, finances, migracions... ens lliguen amb una intensitat que, en el cas dels països membres de la UE, i especialment dels que formem part de la zona euro, és molt forta. Els assistents conveníem que ens sentim còmodes dins d'aquesta unió, conscients que les limitacions que imposa a la llibertat de comportament econòmic són àmpliament superades pels avantatges que suposa formar part del projecte de construcció de la futura unió política europea.

L'anàlisi es va centrar en tres àmbits objecte d'estudi: el tributari, el financer i el comercial. Pel que fa al primer, ens vam fixar en les futures responsabilitats de la Generalitat en l'exercici de les competències de recaptació, regulació i inspecció del sistema d'impostos generats al territori català. Aquest és l'aspecte crucial de la nostra futura independència i vam assenyalar que volem parlar de "contribucions" dels ciutadans al finançament del pressupost públic més que de "tributs", una paraula que suggereix submissió dels súbdits a l'autoritat.

En l'aspecte financer, l'acord va ser gairebé unànime en favor de mantenir-nos dins de l'euro. El debat rau en la capacitat de supervisió de les entitats creditícies i del mercat de valors; un aspecte de la vida econòmica que està especialment globalitzat o mundialitzat i en el qual cal insistir en el necessari sentit patriòtic de les entitats del nostre país. Aquí el repte és obert.

En l'àmbit del comerç exterior, l'acord va ser total sobre la conveniència de mantenir-nos dins de les normes que imposen les estructures duaneres comunes, on ja som. Sor-

tosament, l'economia catalana és molt oberta i la relació comercial amb l'exterior, especialment amb les economies europees és molt intensa, tant pel que fa a l'exportació com a les importacions.

En l'àmbit de l'economia, és on és més clar que les dificultats dependran en part de si el procés de transició cap a la independència es fa amb la cooperació, o no, de les institucions polítiques espanyoles.

Finalment, com a darrer debat, vam treballar sobre un tema tan ampli com societat i política, en aquest cas amb la incitació de la ponència inicial del sociòleg Oriol Homs. No cal dir que en aquesta sessió vam retrobar temes tractats anteriorment. Al centre de l'anàlisi hi va haver un aspecte tan inclusiu com és el paper de l'estat del benestar en la Catalunya del futur. En aquest sentit, ens cal una administració renovada, que necessiti urgentment millorar el seu nivell d'eficiència. Tenim el repte d'assegurar els serveis socials amb aspectes tan necessitats d'un finançament, del qual ara no disposem, com ara l'educació, la sanitat, les pensions i l'atenció a la família i a la infància, així com assegurar unes rendes mínimes.

En definitiva, el cicle *Qüestions d'estat* ens ha ofert una perspectiva acadèmica i una aportació molt interessant sobre els principals reptes que té plantejats Catalunya. L'acadèmia i l'activisme cívic hem treballat junts, i hem fet evident que els savis de l'IEC són al servei de la transició nacional i que Òmnium Cultural posa la seva energia i capacitat d'incidència al servei de la construcció d'un estat propi. *Qüestions d'estat* ha volgut ser una contribució a una democràcia moderna i de qualitat que millori el futur de tots els catalans i catalanes. ■

No existeix la independència econòmica plena, ja que vivim en un món interconnectat

L'acord va ser gairebé unànime en favor de mantenir-nos dins de l'euro

'Qüestions d'estat' ha volgut ser una contribució a una democràcia moderna i de qualitat

No és una gramola, és una estufa de gas

Viu l'experiència d'un museu que et sorprendrà.

El Museu del Gas, el museu que no t'imagines.

Cultura · Patrimoni
Medi Ambient · Energia

museu
del gas

fundació
gasNatural
fenosa

Fundació Gas Natural Fenosa
Museu del Gas
Plaça del Gas, 8 · 08201 Sabadell
T. 934 129 640
www.museudelgas.org

